

Psicologia i sociologia

Sèrie 1

SOLUCIONS,
CRITERIS DE PUNTUACIÓ
I CORRECCIÓ

INSTRUCCIONS

La prova consta de dues parts.

- **PRIMERA PART:** comentari de text (A). Aquesta part val 4 punts.
- **SEGONA PART:** escolliu UNA de les dues opcions (B1 o B2). Respongueu a TRES de les cinc qüestions que es proposen en l'opció escollida. Indiqueu clarament quines heu escollit. En cas que respongueu més de tres qüestions, només es valoraran les tres primeres. Aquesta part val 6 punts.

PRIMERA PART (A)

Llegiu el text següent i responeu les qüestions plantejades a continuació.

La sexualitat en l'etiologia de les neurosis

Al meu parer, el millor camí per arribar a la comprensió de la meua teoria sobre el significat de la sexualitat en l'etiologia de les neurosis és seguir pas a pas el seu desenvolupament. No he de negar, en efecte, que aquesta teoria ha passat per una àmplia evolució, modificant-se en la seva trajectòria.

(...) La meua teoria es referia en un principi tan sols a aquells quadres patològics concretats generalment sota el nom de "neurastènia", entre els quals em van atraure predominantment l'atenció dos tipus determinats (...): "*neurastènia pròpiament dita*" i "*neurastènia d'angoixa*". S'acceptava en general que en la causa d'aquestes formes patològiques hi podien intervenir factors sexuals.(...) Pel que a mi respecta, em va sorprendre des d'un principi, la freqüent existència de greus perturbacions en la vida sexual dels nerviosos.

(...) Va resultar, en efecte, que la forma de malaltia -neurastènia o neurosi d'angoixa- va aparèixer en relació constant amb l'ordre de l'anormalitat sexual descoberta.

Adaptació realitzada a partir del text de

Sigmund FREUD. *Ensayos sobre la vida sexual y la teoría de las neurosis*. Alianza Editorial (1979)

1. Citeu a quin corrent de la psicologia pertany aquest text i expliqueu-ne breument la idea principal d'aquest corrent.

[1 punt]

La psicoanàlisi.

La gran innovació d'aquest corrent va consistir a afirmar que la consciència per ella mateixa és insuficient per explicar la conducta humana; es necessita l'inconscient per a fer-ho. L'allò inconscient pot ser conegut a través de les seves manifestacions (lapsus, actes fallits, continguts dels somnis, fantasies...).

2. Citeu el nom de l'autor que va proposar l'anterior teoria, i el nom de dos autors més del mateix corrent psicològic.

[1 punt]

Sigmund Freud.

Carl Jung, Alfred Adler, Melanie Klein, Jacques Lacan, Erik Erikson...

Adjudiqueu 0,5 punts per l'autor principal i 0,25 punts per cadascun dels altres dos autors.

3. Expliqueu breument la idea principal que apareix en el text.

[1 punt]

A algunes formes de neurosi se les anomena "neurastènia". S'estudia l'etiologia de les neurosis i es fa evident que aquestes tenen relació amb l'anormalitat en la sexualitat.

4. Anomeneu i expliqueu breument què són i quines són les forces o *pulsions* que mouen el psiquisme humà segons aquesta teoria.

[1 punt]

Les pulsions o impulsos instintius són les forces inconscients que en gran mesura mouen el psiquisme humà.

Els dos poders pulsionals principals són: Eros, o pulsio de vida, i Tanatos o pulsio de mort.

El primer tendeix a contribuir i mantenir unificacions cada vegada més àmplies i riques.

Engloba les pulsions del jo o de conservació (es refereixen a l'autoconservació de l'individu i mai són font de malalties mentals), i les pulsions sexuals (mogudes per la libido, que és una energia motora de l'individu, s'originen en els primers anys de la infantesa i poden provocar malalties mentals).

La pulsio de mort o Tanatos, oposada a la pulsio de vida, tendeix a desunir, condueix a l'ésser viu fins al seu anterior estat inorgànic i es manifesta com a impuls d'agressió més o menys destructor.

SEGONA PART (B1)

Contesteu TRES de les cinc qüestions següents.

1. A continuació es presenten diferents afirmacions al voltant del concepte de Psicologia. Dieu si són certes o falses. En cas de ser falsa, justifiqueu-ne el motiu.

[2 punts]

<i>Afirmació</i>	<i>Certa o Falsa?</i>	<i>Justificació (només si és Falsa)</i>
La Psicologia és la ciència del comportament o conducta i dels processos mentals (percepció, memòria, motivació, emocions, llenguatge...)	Certa	
La Psicologia es centra exclusivament en l'estudi de les "conductes anormals", en els trastorns mentals.	Falsa	Una part de la Psicologia estudia també les conductes normals.
Una branca de la Psicologia és la parapsicologia (fenòmens esotèrics).	Falsa	La parapsicologia basa el seu estudi en els fenòmens paranormals amb arguments de caràcter merament subjectiu. La Psicologia en canvi es basa en el mètode científic amb arguments de tipus objectiu.
La Psicologia i la Psiquiatria tenen el mateix objecte d'estudi i les mateixes tècniques de tractament.	Falsa	La Psiquiatria és una branca de la medicina especialitzada en malalties mentals que pot emprar farmacologia en els seus tractaments. La Psicologia clínica no utilitza fàrmacs en els seus tractaments i no sempre treballa amb persones amb trastorns.

Adjudiqueu 0,5 punts per cada afirmació. En el cas de les afirmacions falses, adjudiqueu 0,25 punts per indicar que son falses i 0,25 per la justificació.

2. Citeu:

[2 punts: 0,5 punts per cada apartat]

a) Dos autors del condicionament.

Ivan Pavlov, Edward Lee Thorndike, B.F. Skinner.

b) Dos autors cognitivistes.

Jerome Bruner, David Ausubel, Lev Vygotsky.

c) Dos autors de la psicologia humanista.

Carl Rogers, Abraham Maslow.

d) Dos autors de l'escola de la Gestalt.

Max Wertheimer, Kurt Koffka, Wolfgang Köhler.

3. El psicòleg humanista Maslow va elaborar una teoria sobre les motivacions de les persones. Afirma que tenim dues classes de necessitats: les necessitats deficitàries o bàsiques i les necessitats de creixement o d'autorealització.

[2 punts en total]

a) Definiu les necessitats deficitàries o bàsiques i les necessitats de creixement o d'autorealització.

[1 punt]

Necessitats deficitàries o bàsiques: **són necessitats fisiològiques bàsiques per mantenir l'homeòstasi (tendents a la supervivència).**

Necessitats de creixement o d'autorealització: **es poden definir com la realització de les possibilitats, les capacitats i el talent propis i també com el coneixement i l'acceptació plena de la pròpia naturalesa.**

Adjudiqueu 0,5 punts per cada definició.

b) Classifiqueu les següents necessitats segons si són deficitàries o de creixement.

[1 punt]

<i>Necessitats</i>	<i>Necessitats deficitàries o bàsiques</i>	<i>Necessitats de creixement o d'autorealització</i>
Pertinença a un grup	X	
Menjar	X	
Ser més creatiu		X
Ser un bon ésser humà		X
Conèixer millor als altres		X
Protecció i seguretat	X	
Autoestima	X	

<i>Necessitats</i>	<i>Necessitats deficitàries o bàsiques</i>	<i>Necessitats de creixement o d'autorealització</i>
Tenir relacions sexuals	X	
Ser millor fuster		X
Trobar un sentit vàlid a la vida		X

Adjudiqueu 0,1 punts per cada resposta correcta.

4. Ompliu els buits del text que hi ha a continuació referent al sistema nerviós autònom amb els conceptes que hi falten. Indiqueu el número a la taula.

[2 punts]

El sistema nerviós autònom (SNA), també anomenat __ (1) __, forma part del __ (2) __ i la seva funció és procurar l'equilibri general del cos. Està format per __ (3) __ que es reparteixen per tot el cos, i controla tots els mecanismes __ (4) __ i imprescindibles per al funcionament vegetatiu de l'organisme, com ara la tensió sanguínia, els batecs del cor o bé __ (5) __, intestins o pulmons.

El sistema nerviós autònom se sol dividir en: __ (6) __ i __ (7) __.

El primer __ (8) __ el cos i el prepara per enfrontar-se a una situació __ (9) __.

El segon realitza la funció oposada __ (10) __ del cos després d'una activitat intensa.

Els dos sistemes actuen de manera coordinada per aconseguir l'equilibri.

<i>sistema simpàtic</i>	6	<i>estimula</i>	8
<i>sistema vegetatiu</i>	1	<i>el funcionament de l'estómac</i>	5
<i>sistema parasimpàtic</i>	7	<i>sistema perifèric</i>	2
<i>involuntaris</i>	4	<i>receptors</i>	3
<i>de recuperació</i>	10	<i>d'emergència</i>	9

Adjudiqueu 0,2 punts per cada resposta correcta.

5. Responen a les següents qüestions referents a la presa de decisions:

[2 punts: 1 punt per cada apartat]

a) Enumereu els passos que s'han de seguir a l'hora de prendre una decisió.

- **Orientació cap al problema.**
- **Definició i formulació del problema.**
- **Generació d'alternatives.**
- **Presa de decisions.**
- **Posada en pràctica de la solució i verificació.**

b) Indiqueu si les proposicions següents referides al procés de presa de decisions són vertaderes o falses.

	<i>Vertadera</i>	<i>Falsa</i>
Cal dedicar tot el temps necessari a la reflexió sobre el problema, sense tenir massa pressa per elaborar alternatives.		X
És convenient, quan sigui possible, descompondre la decisió final en diferents objectius.	X	
És important aportar tantes alternatives com sigui possible abans de prendre una decisió.	X	
Cal analitzar els avantatges i els desavantatges de les diferents alternatives proposades.	X	
En l'àmbit educatiu, les millors decisions són les que es prenen per majoria.		X

Adjudiqueu 0,2 punts per cada resposta correcta.

SEGONA PART (B2)

Contesteu TRES de les cinc qüestions següents.

1. Llegiu el text que es presenta a continuació i contesteu les preguntes següents.

[2 punts: 0,5 punts per cada apartat]

Som Open Arms

Som una organització no governamental i sense ànim de lucre amb una missió principal: protegir al mar a aquelles persones que intenten arribar a Europa fugint de conflictes bèl·lics, persecució o pobresa; i també informar i formar a terra per aconseguir que les persones que migren puguin prendre les seves decisions amb total llibertat i coneixement.

Ens dediquem a la vigilància i salvament de les embarcacions de persones que necessiten auxili al Mar Egeu i la Mediterrània Central, a protegir la vida dels més vulnerables en l'emergència a terra, i a construir alternatives a la migració irregular en països com el Senegal per dotar de recursos a les persones a través de la informació i sensibilització comunitària. En paral·lel, seguim amb la denúncia de totes les injustícies que estan passant i que ningú explica.

Tot va començar amb unes fotos de nens ofegats a una platja. Pensem: si nosaltres ens dediquem al salvament marítim i ho fem a les nostres platges, per què allà s'estan morint i ningú els ajuda?

Adaptació realitzada a partir del text
<<https://www.openarms.es/ca/qui-som>>

a) Definiu el terme "agent del canvi social".

Entenem per agents del canvi social les persones, els grups, les associacions, etc. que introdueixen un canvi, el sostenen, el fomenten o s'hi oposen.

b) Enumereu els quatre tipus d'agents del canvi social.

Les elits, els moviments socials, els grups de pressió i les revolucions.

c) Indiqueu de quin tipus d'agent del canvi social pot considerar-se l'organització Open Arms.

Podria considerar-se un grup de pressió, ja que aquests tenen com a objectiu influir en les decisions polítiques i la seva pressió acostuma a anar dirigida a les autoritats del govern o a altres instàncies de poder.

d) Segons el text anterior, citeu quins són els principals mitjans o accions directes que utilitza l'organització Open Arms per exercir pressió.

Vigilància i salvament de les embarcacions de persones que necessiten auxili a la Mediterrània Central i al mar Egeu, protegir la vida de persones vulnerables a terra, construir alternatives a la migració irregular i denúncia, informació i sensibilització comunitària.

2. Assenyaleu a la graella si els conceptes presentats a continuació corresponen a la branca de la Sociologia general o a la branca de la Sociologia aplicada:

[2 punts]

<i>Conceptes</i>	<i>Sociologia general</i>	<i>Sociologia aplicada</i>
Estudia la composició de la societat (grups, rols, status...).	X	
Estudia els fenòmens socials particulars.		X
Sociologia política.		X
Sociologia de la comunicació.		X
Estudia els canvis i conflictes socials.	X	
Intenta establir lleis que regeixen el funcionament de les societats.	X	
Investiga de forma genèrica la societat.	X	
Fa un tipus d'intervenció més especialitzada.		X

Adjudiqueu 0,25 punts per cada resposta correcta.

3. Definiu els conceptes següents respecte la institució familiar.

[2 punts: 0,5 punts per cada apartat]

a) Família nuclear:

La família nuclear és la que està formada pel pare, la mare i els fills.

b) Família monoparental:

La família monoparental està formada pel pare o la mare sols i els fills.

c) Família monògama:

És la família en què hi ha la unió d'un sol home amb una sola dona.

d) Família polígama:

Es caracteritza per la unió d'un individu amb dos o mes individus de l'altre sexe.

4. Relacioneu les causes dels conflictes socials (columna de l'esquerra) amb els exemples (columna de la dreta).

[2 punts: 0,5 punts per cada relació]

<i>Causes dels conflictes socials</i>	<i>Exemples</i>
A. Polítiques	1. Es donen si són observables en l'acció social.
B. Disruptives	2. Es donen entre grups d'interessos diferents.
C. Obertes i explícites	3. Conflicte entre sectors amb ideologies diferents. Sovint es vinculen a la representació d'interessos econòmics.
D. Intergrupals	4. Es dona si una de les parts en conflicte no està disposada a acceptar regles comunes.

A.

B.

C.

D.

5. Ompliu els buits del text següent en referència al procés de socialització. Indiqueu el número a la taula.

[2 punts]

Malgrat que naixem en el si d'una __ (1) __, els homes i les dones no naixem socialitzats: necessitem tot un llarg procés per arribar a formar part d'aquesta societat. El procés pel qual l'ésser humà aprèn i interioritza al llarg de la seva vida els __ (2) __ del seu ambient, els integra a la seva personalitat i s'adapta així al seu entorn social, rep el nom de __ (3) __. És un procés d'aprenentatge que comença en __ (4) __, l'etapa més intensa de socialització, i continua en __ (5) __ fins que arribem a la vellesa. Els __ (6) __ fonamentals són l'aprenentatge i la interiorització de les estructures socials en què es mouen les persones.

Els __ (7) __ més importants són la família i els parents més pròxims, els amics i els companys, els mitjans de comunicació social i __ (8) __. En els darrers anys, a les societats occidentals, els __ (9) __ –especialment la televisió– han anat guanyant terreny com a agents socialitzadors, fins al punt de superar clarament l'escola; amb tot, encara es considera que l'agent socialitzador més important és __ (10) __.

<i>la infància</i>	4	<i>mecanismes de socialització</i>	6
<i>agents socialitzadors</i>	7	<i>la família</i>	10
<i>l'escola</i>	8	<i>l'edat adulta</i>	5
<i>mitjans de comunicació social</i>	9	<i>elements socioculturals</i>	2
<i>socialització</i>	3	<i>societat</i>	1

Adjudiqueu 0,2 punts per cada resposta correcta.